

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:	
Egy évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt — kr.
Egyes szám	4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű és többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.
Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adtnak.

Harminczkét és fél millió felesleg.

Hallatlan dolog a magyar pénzügyekben, hogy ilyen tekintélyes felesleggel záródott volna az államháztartás. A pénzügyminiszternek a háztartás terjesztett zárszámadása ennyit jelentett be.

Káprázgató valami az a harmincz harmadfél millió. Olyan eredmény, melyre a legvérmesebb reményekkel sem lehetett számítani.

Wekerle pénzügyminiszter remekelt.

Ennyi adót ebben az országban még nem tudott soha senki behajtani. Ilyen pompásan fegyelmezett fináncz-hadserege és adóvégrehajtó armádiája még senkinek sem volt. És ez az armádia annyi pénzt még nem sajtolt ki soha az ország lakosain, mint tavaly.

Mikor Wekerlének a fölösleggel elért briliáns sikerét dicsérik, legelőször is ezeket a tényezőket kell megdicsérnünk, övéké a dicsőség.

Hogy ők is csak közvetítők ehez az eredményhez és annak a szerzői tulajdonkép az adófizető polgárok, az mellékes, ki törődnek ilyen eredménnyel, harminczharmadfél millió felesleggel szemben azzal, hogy milyen nehéz, súlyos adója az a népek? Mennyire a végsőkire feszített teher az országon az az adósróf, mely a milliókat úgy be tudta hajtani?

Ez mellékes.

De azért Wekerle pénzügyminisz-

ter urnak az érdemét ez ne kisebbítse.

Mert az eredmény, melyet a pénzügyminiszter ur ezen számmal, a 32 és fél millióval elért, felér még egy pár millióval. A külföld előtt, az internacionális pénzpiacz előtt rendkívül nagy jelentőségű, hogy Magyarország pénzügyei annyira konszolidáltaknak tüntethetők ki, hogy Magyarország budgetje ennyire realis és szolid alapokon állónak mutatható fel.

Gazdaságilag, kereskedelmileg azt hisszük, kihatása lesz ennek a számnak. A külföld meg lesz hódítva a mi számunkra s a bizalmatlanság utolsó nehéz árnyékai is erre remélhetőleg szét foszlanak.

Wekerle ur virtuozitását ebben az irányban respektálhatjuk legelőbbre és a »coup«-nak ez a legfőbb érdeme.

A külföld előtt ez a 32½ millió aligha fogja eltéveszteni hatását és a külföld számára ez nagyszerű dolog. De minekünk magunknak, Magyarországnak tisztába kell jönni vele, hogy mi benne a valóságos eredmény.

Sajnos, hogy e 32 és fél millió nem olyan eredmény, mely a mi gazdasági állapotainknak a javulását jelzi, hanem inkább a finánczminiszteri apparatus sikerét; nem olyan javulás, mely a mi gazdasági produktív erőnket, annak ily mérvű fokozottságát tünteti fel, hanem sokkal inkább azon passzív szerepünk fokozottságát, melyet az adóprés minden-

nemű nyomása alatt szenvedünk, avval tisztában lehet mindenki.

Azt, hogy a finánczminiszterünk, Wekerle ur, kitűnő finánczminiszter, akitől a pénzügyi sikereket elvitatni nem lehet, azt a 32 és fél millió fölösleg ékesen bizonyítja. A fináncz miniszter, aki a pénzek behajtása, a bevétel és kiadások szortirozása, a terhek új s legalább pillanatnyilag kedvezőbb csoportosítása és egyéb finánczmanipulációk segítségével remekelt, kétségtelenül a legkülönböbb pénzügyminiszter. Sőt e mellett — nem tagadva természetesen azt sem, hogy hála nagyrészt annak a két utolsó évnek, mely gabnáinkat kedvezőbb konjunkturák közé hozta, a javulás az ország vagyoni állapotában mutatkozik — e mellett el kell ismerni érdemül azt is, hogy Wekerle ur a takarékoságnak elvét is kitűnően vitte keresztül az államháztartásban.

Szóval a finánczminiszter remekelt. De hogy a gazdának azon produktív sikerei volnának ezen sikerek, melyek az országban új forrásokat nyitottak a pénz szerzése számára, mikből az állam csak fokozatos arányban veszi ki a maga részét adói alakjában, ahhoz erős kétség fér.

A gazda ilyen sikeréhez új, korszakalkotó államgazdasági koncepcziók kellene és ezeket nélkülözzük Wekerlében, és még inkább a 32 és fél milliónyi sikerben, mint pozitív tényezőket.

Hanem azért örülhetünk ezen si-

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Egy szép asszony születés napján.

— Alkalmi csevegés. —

»Mon Dieu! Mon Dieu!«, hogy egyszer már »lancz-hordtául« azaz hogy francziául is beszéljek. Ugy-e így nem értenek? Sajnálom, de nem azt, hogy engem nem értenek, hanem hogy nem lettem — poéta! Mit beszélek? Lettem? Balgaság! Hisz az a helyes, ha azt mondom, mert nem születtem — poétának! A diák is azt mondja: »poéta non fit, sed nascitur!«

Kezdem irigylésre méltó embereknek tekinteni ezeket az »ingó-bingó rózsabimbók« illatával táplálkozó, de máskülönben a holdvilág rezege sugarait is szívesen faló muzsafiakat. Mert kezdem belátni, hogy mily boldog emberek ezek a — poéták! Egy félliter »spiritus«, de a javából, és már kész a — hangulat...

Énekelnek fűröl-fáról, beszélnek a semmiről oly szép szavakban, hogy nemcsak magok a — szerzők, de még némely laikus lelkék, milyenek a nőneveldek ábrándos hajlamu tanítványndói, és a nem kevesbé sentimentális borbély-legények, Figaro e csacska népei, is gyönyöröket találnak verseikben. Mert nem is

képzelik Önök, mennyi poesis rejlik egy-egy borbély-legényben? Például veszek egyet, a ki különben Shakespeare-t még ugyan nem tudja könyv nélkül, de azért már a multkor idézett, ha jól emlékszem nem — Heine-től, egy rimes rémverset a: Sajt az átok, mert szerettelek-et!

Mondhatom, elég gördülékeny volt a fiu nyelve, de a nagy tere-ferében, a nélkül, hogy észrevettük volna, lenyiszantotta a — füle met! Ezt azért bocsátom előre, nehogy — majd ha csevegésem végére eljutottak — engem — fülesnek nevezhessenek. Azt hiszem, hogy ezt tudva, nem is teszik azt, mert hisz akkor a »jogtalanság bünébe« esnének.

De mit beszélek én össze-vissza holdvilág-faló poétákról, verselgető »Figariok«-ról, és más ily — üres dolgokról óraszámra, mikor nekem más a szándékom, s másképpen kellene szólnom, irnom, hogy igéretem, melyet egy szép asszonynak, mondhatom igen szép asszonynak, tettem, bevállhassam? Ez a szép asszony ugyanis bevállotta nekem, hogy — született, de hogy mikor? Azt — nem mondta meg! No mindegy, erre nem is vagyunk kíváncsiak, elég az, ha látjuk, hogy fiatal és szép, elég ha

azt tudjuk, hogy tegnap volt születésnapja a pártunk évfordulója! Mondhatom, hogy mindez elég! Azaz hogy nem elég biz az, mert én — poéta szeretnék lenni, kik oly könnyedén beszélhetnek a szép leányokkal, asszonyokkal, kiknek, illetőleg — kinek — seiyem, puha, barna fürtjeit, beszédes, nagy, sötét szemeit, rózsánál pirosabb ajkait, ölelésre méltó karcu termetét, oly könnyen megénekelhetik csengő-bongó rimeléseikkel, »gyöngy harmatban fűrösztött, illat árban pompázó« mondásaikkal...

Boldogok ezek a poéták, kik, legyenek bár a verslábaik kissé sánták is, de ha rimeik annál csengőbbek, könnyebben rokonszenvet kelthetnek magok iránt, mint más közönséges halandó... mert hiába, az emberek között kevés a »hivatott kritikus«, kik aztán nem tudnák megbocsátani nekik azt sem, hogy — poétáknak születtek...

Könnyű a poétáknak, de mit csináljunk mi közönséges »scriblerek«, kik nem bírjuk érzelmeinket virányos szavakkal kiszínezni, hanem csak egyszerűen prózában írunk, de az igaz, hogy csak úgy, a hogy — érezünk!?

keren is, megilleti Wekerlét ezért is a bő elismerés, a többi ugyanis csak annak a sikere lehet, ki Magyarország gazdasági önállóságát fogja keresztül vinni tudni.

Országgyűlés.

A képviselőház szombati ülésében váratlanul sarokba szorították Szapáry miniszterelnököt azzal a követeléssel, hogy valljon színt, mit akar a delegációk után tárgyalatni a házzal s mi igaz az országgyűlés korai feloszlásáról szóló hírből? Szapáry miniszterelnök ötlött-hatolt, de Apponyi, Ugron Gábor, Beöthy Ákos, Kaas Ivor báró, Hefli Ignác, Horánszky Nándor felszólalásai sem tudták valamásra bírni. A többség végre is elhatározta, hogy a delegációk miatt decemberig nem tart ülést.

Az ülés tulajdonképeni tárgya, a mely elé az egész ház nagy érdeklődéssel nézett, a vallás-közokt. min. válasza volt a hercegprimási kinevezés ügyében hozzá intézett interpellációra. A miniszter tavaszi ígérete ellenére a székhely továbbra is Esztergomban marad, de kinevezési okmányában köteleztetett az új hercegprimás arra, hogy bizonyos alkalmakkor Budapesten érseki helynökség is álltassék fel.

A képviselőház ülése november 7-én.

Péchy Tamás elnök d. d. 10 órakor megnyitja az ülést.

Szapáry Gyula gr. miniszterelnök arra kéri a házat, hogy a nov. 9-én kezdődő delegációs ülésekre való tekintetből decemberig ne tartson üléseket.

Apponyi Albert gróf kéri, nehogy a decemberi hónap is olyan meddőn folyék le, mint az előző hónapok, kívánatosnak tartaná, hogy a kormány tájékoztassa a házat a decemberi munkarendről.

Szapáry Gyula gróf miniszterelnök szerint az országgyűlés nem volt meddő. A decemberi munkarendről még nem adhat tájékoztatást, mert ahhoz nagyon sok faktor hozzájárulása szükséges.

Ugron Gábor: Hát miért nem érintkezett e faktorokkal?

Beöthy Ákos: Szemben az országban elterjedt ama hírrel, hogy a kormány a jövő

év elején föl akarja oszlatni a házat, a czáfolatnak csak egy módja van: a költségvetés tárgyalását a decemberi napirendre kell kitűzni.

Polónyi Géza igen sikerülten kimutatja, hogy a kormány addig panaszkodott az obstrukció ellen, míg most a semmittevessel akar bosszút állani érte.

Kaas Ivor báró, A miniszterelnök egy szót sem lelel arra, hogy miért nem akarja a a budgettárgyalást decemberre kitűzni.

Ezzel maga erősíti meg azt a gyanút, hogy a kormány idő előtt akarja az országgyűlést föl oszlatni. A maga részéről a kuriai bíraskodásról szóló törvényjavaslatot ajánlja a decemberi tárgyalásra.

Hefli Ignác a néptanítók nyugdíjáról szóló törvényjavaslat tárgyalását ajánlja.

Horánszky, Rakovszky, Beöthy Ákos felszólalása után a ház többsége a miniszterelnök indítványa szerint határozott.

A ház novemberi költségvetéséről szóló jelentést vita nélkül veszik tudomásul.

Majd következett gróf Csáky miniszter válasza Ugron Gábor s — Komlóssy interpellációra.

Csáky Albin gróf vallás és közoktatásügyi miniszter megjegyzi, hogy az a körülmény, hogy időközben a hercegprimás kinevezetett, nem változtatja meg válaszát, aztán így folytatja: Ugron egy kérdésben foglalta össze azt, a mit tőlem megtudni kíván. Azt kérde ugyanis: »A kormány és a nemzet jelöltjének kinevezését mi gátolja?«

A nemzet jelöltjéről én nem szólhatok, mert nem ismerem forumot, a mely jogosítva, vagy csak hivatva is volna a nemzet nevében jelöltet állítani a primási székre. — (Helyeslés jobbfelől.)

Ellenben szólhatok a kormány jelöltjéről és erre vonatkozólag mondhatom, hogy a kormány jelöltjének kinevezését mi sem gátolta. A kormánynak ugyanis mint olyannak, egyetlen jelöltje volt, az, a ki iránt az okt. 23-án tartott minisztertanácsban megállapodott és ezen jelöltje a kormánynak lett ő felsége által kinevezve. (Helyeslés jobbfelől.)

Végül a hercegprimási székhely áthelyezése ügyében a következőket mondja: kijelent-

hetem, — hogy ez az ügy is megoldást nyert épen a legutóbbi napokban bekövetkezett primási kinevezés által.

A módozat abból áll, hogy ezen újonnan kinevezett primásnak, valamint az ezentul kinevezendő primásoknak kötelességükké tétetik, — hogy valahányszor a király hosszabban Budapesten tartózkodik, valamint a magyar országgyűlés nyilvános tárgyalásai, s különösen a téli időszakok legnagyobb részének tartama alatt a fővárosban székeljenek. (Helyeslés.)

Ezenkívül intézkedés fog tétetni még az iránt is, hogy a fővárosban érseki helynök rendeltessék ki. (Élénk helyeslés.)

Ugron Gábor a primási székhely iránt kérdést nem intézett, de minthogy ez az a czukrozott labdac, melylyel a miniszter a tulajdonképeni választ megédesíteni akarta, — kénytelen vele foglalkozni.

Szerinte e székhelymegoldás olyan, melylyel a kérdés el van ejtve, mert a székhely továbbra is Esztergom marad. — Budapest e megoldással csak primási farsangoló helylyé avattatik fel.

Rátér ezután az interpellációra adott válaszra.

A miniszter azt mondja, hogy az október 23-iki minisztertertanácsban állapították meg a kormány jelöltjét. De föltehető-e a királyról, hogy a galgóczi hadgyakorlatokon már határozott kijelentést tett volna a primás-kérdésben, ha a kormány neki még semmiféle előterjesztést sem tett volna?

De hát ki tett előterjesztéseket ő felségének? A kérdés előtte úgy tűnik fel, hogy az október 23-iki minisztertanács oly jelöltben állapodott meg, a kinek érdekében Bécsben és Rómában puhatolozások történtek.

A miniszter azt mondja, hogy az összes történetekért elvállalja a felelősséget, mert nem történt egyéb, hogy a jelölést kombinációk előzték meg. De a nemzet közjogi privilégiumait nem szabad könnyelmű kombinációkkal kompromitálni.

Midőn szóló e házban az egri érseket említette, sem a miniszterelnök, sem a kultuszminiszter, sem egyetlen illetékes ember nem tiltakozott az ellen pedig módjukban lett volna.

A miniszter az állítja, hogy a felelősséget elvállalhatja a történetekért. De ez nem áll. — Mert meg lett sértve az 1867. XII. t-cz. 27. §. a minthogy Rómával nem a magyar kormány, hanem a közös külügyminiszter érintkezett. A választ nem veszi tudomásul.

Csáky Albin gróf miniszter: Ő ismeri ő felsége kegyuri jogát, de ezzel szemben áll még a pápa egyházi joga, a miből a jogok bizonyos korrelációja támad, melynek kiegyeztetése szükséges.

Végül megjegyzi, hogy Ugron felszólalásai épen sértve nem bírtak befolyással a primási székhely betöltésére.

Ugron Gábort kellemesen érintette az utolsó kijelentés, mert őt közel hozta a miniszterhez, kinek szintén nem volt sok befolyása a primási szék betöltésére. (Nagy derűtség.)

A ház többsége a választ tudomásul veszi.

Interpelláció.

Almássy Sándor az iránt interpellál, — hogy a horvátországi Kapronczán nagykanizsai iparosoknak nem engedték meg a vásáron való kirakodást, mert iparengedélyük magyarul szólt.

Az interpellációt közlik a miniszterrel.

Éppen azért szép asszony, kit legszebbnek is nevezhetek, engedje meg nekem, hogy én — mivel nem születtem poétának — születése napján, talán kissé — azt is megengedem — döcögősen, de mindenesetre igaz hévvel fejezzem ki igaz érzelmeimet...

Asszonyom, örömmöm végtelen, és tudja miért? ... mert kegyed is — született!

Nos? Mondjak még többet? Hát nem sok van avval mondva, hogy kegyed született, és hogy ebből kifolyólag, a mi gyönyöreink is — teljesekek! Mert gyönyör nekünk, ha varázs-szemeiben elmerenghetünk, kellemes beszédét hallgathatjuk, társaságában lehetünk és — és a többit, ha megengedi, majd elmondom máskor, de csak — négy szem közt... hogy —

— Hogy? szinte magam előtt látom, mikor kacagva kérde, mondja, hogy: menjen maga, hisz maga fél még a — nagynénitől is!...

Mily sok van evvel kifejezve, hogy kegyed és szép társnői mind — születtek, mert ha nem születtek volna, érne-e a mi életünk — az erősebb nem életét értem — csak egy fabatkát is? Volnának-e örömeink, gyönyöreink? Ugy-e hogy nem?

— Tehát jogosult az örömmöm! És csak jót kívánok, ha azon óhajomnak adok kifejezést, hogy örüljünk, mindig és számtalan éveken át kedves asszonyom — annak, hogy kegyed is született, él, virágzik, s gyönyörűségére szolgál sok ismerőseinek, kik közül egyik legigazabb híve (sőt druzája is) a mindenjókát kívánó kis —

Pali.

Gondolatok.

A valódi boldogság a megelégedésben rejlik.

*
Az igazi boldogság, a bölcs tulajdona, szilárdon áll, míg a szerencse-kereke forog.

*
Ama talismán, a mely a jegbiztosabban boldogságot hoz: a »munka.«

*
Vajjon ki számára tartja fenn a boldogság a legszebb gyönyöket?

*
Dicsőség és hírnévvel nem lakik jól a szív, azonban boldog, ha szerelem lakik benne.

BELFÖLD.

Az új főpapok. Az új hercegprimás és az új kalocsai érsek legközelebb, valószínűleg Budapesten fogják a király kezeibe hivatalos esküjüket letenni. A két érsek ünnepélyes beiktatása a megtörtént praecognatio után megy végbe. Eddig még nem állapították meg a vatikánban a legközelebbi consistorium napja, de valószínű, hogy az december hó első felében fog megtartani.

A delegációk. Szapáry gróf miniszterelnök és Wekerle pénzügyminiszter Bécsbe utaznak, hogy a delegáció albizottságainak tanácskozáisban részt vegyenek. A delegációknak ma megnyitandó ülészakával a delegációk intézménye tulajdonképpen egy csendes jubileumot ül, a mennyiben a jelenlegi évben tartott kétszeri ülésezést, a kiegyezés óta a huszonötödik, miután 1868-ban két külön delegáció volt egybehíva.

A hadügyi terhek. A közös hadügyi miniszter a delegációktól katonai kiadásokra 4.600.000 forinttal fog többet követelni, mind eddig.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter — mint a M. E. jelenti, — legközelebb törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni, a magy. kir. kuriának és budapesti kir. ítéltáblának egy épületben való áthelyezéséről.

KÜLFÖLD.

Párbajozó miniszter. Madridban, ahol tudvaleg meglehetősen heves nép van ott, a tengerészeti miniszter párbajt vívott egy újságíróval. A párbaj előtt a miniszter beadta lemondását s helyette a tengerészeti ügyek vezetését Canovas del Castilló miniszterelnök vette át. — A miniszter és az újságíró négyszor lőttek egymásra, de egyik se talált.

A Bosporus megerősítése. Hire jár, hogy a porta Kruppnál több száz nagy kaliberű ágyút rendelt meg a Bosporus és a Dardanellák felszerelésére.

Forradalom Braziliában. Rio-de-Janeiróból jelentik, hogy a kongresszus ellenzéki köztársasági többsége Satana da Romát választotta meg ellen diktátornak. De Fonseca diktátor hívei kisebbségben vannak, de mivel a hadsereg mellette, a hatalom meg az ő kezében van.

Visszaállított császárság. Az új választások a brazíliai kongresszusba január elején lesznek. A Times azt állítja, hogy északi Brazília teljesen a császárság visszaállítása mellett van. A köztársaság csak Rio központi államban népszerű. Előrelátható, hogy Dom Pedro unokáját választják meg császárnak és egyidejűleg regensséget neveznek ki.

A román kabinetválság. Az Agenche Rumanie kijelenti, hogy a külföldi sajtóban terjesztett s egymásnak sok tekintetben ellentmondó hírek a román kabinetben állítólag várható változásokról pusztán konjekturák, melyek eddigelé minden megbízható, tényleges alapot nélkülöznek.

Színház.

Örmény színtársulat érkezett Szamosújvárra Keletről. Nyolcz tagból áll, kik között van hat férfi: Váhrám Báhlávuni, Nerszes Részuni, Krikor Arságuni, Kárekin Náhábedián, Násán Mántáguni, Mardorisz Siraguni, egy asszony és Részuni fia. Három előadást tartottak örmény nyelven. Első este előadták »Kájl Váhám«-t, egy híres örmény hadvezér viselt dolgait, ki a 7-ik században Kr. u. élt. Tömvé volt a színház. A darab tetszett, az előadás is. A repertoire tulnyomólag örmény történelmi darabokból áll.

Jókai Könyves Kálmánját hozta színre Rakodczay Pál társulata Iglón stilszerű kiállítással. A darab mély benyomást keltett s főszereplőket: Rakodczayt (Kálmán), Laczkó Arankát (Ingoli), Pártos Etelt (Predszlava), Boronkayt (Álmos) gyakori tapsokkal tüntette

ki a közönség. Rakodczai közelébb egy nagyobb városban Jókai műveiből megfelelő kiállítással ciklust szándékozik rendezni, még pedig úgy, hogy a nagy író darabjaiban az ó: közép- és ujkor legyen képviselve. A ciklus a következő darabokból fog állani: Manlius Sinister, Könyves Kálmán, Szigetvári vértanuk, Arany ember.

Temesvári színészet. Krecsányi Ignác színtársulatának meglehetősen folyik a dolga Temesvárt. Ugy a drámai elősok, mint az operettek válogatott repertoárból valók s így lekötik a közönség érdeklődését. Az operetekben a vidék Blaha Lujzája, a bájjos H. Pauli Mariska a kedvelt primadonna s mellette Ledovszky Mariska osztozik a népszerűségben. A legközelebbi ujdonság lesz a Madarász. A drámai előadásokban Haraszthy Hermin hódít. Pénteken lépett fel Juliában nagy sikerrel és hétfőn játsza Nórát. Rokonszenvesen fogadják Závodszy Teréz, Lászyne, Krecsányiné és Kontay Teréz fellépteit is. A férfiak közül legtöbb sikert aratott eddig Komjáthy, Kiss Mihály, Kazaliczky, Follinus, Gyöngyi és Kovács. Krecsányi megpróbálkozott a vasárnap délutáni előadásokkal is és a próba olyan jól sikerült, hogy ezentul a külvárosi közönség számára minden vasárnap délután zsufolt házban játszanak.

Ujdonságok.

* A tél hirnökei. Csunya fekete frakkos uraságok repültek ma hajnalba be a városba nagy — kárógvá. Hihetőleg volt egy fél millió pápista varnyu, mert mint felszemmel ki lehetett venni a kalap alól, mind tarka hasu volt az istenadta. Hosszasabban megvizsgálni, megszámlálni nem lehetett őket, »mír mer«, tetszik tudni igen veszedelmes madarak ezek a »fránya pápista varnyuk«. Volna talán ki kételkedne szavainkban? Kérem hihetetlen Tamás uram sétáljon fel csak a »kollegium tetejére«, majd látni fog ott — valamit. Gynyos kárrogásuk, még annál a »mezitlábak« rongyos gubás csavargónál is jobban hirdette a tél közeledtét, ki ma reggel a városháza előtt, mikor »egy lopás erányában« szállították be, ily szavakra fakadt:

— Én édes Istenem, óh hogy nem is születtem — bundának! . . . .

— Bundája válogatja ecsém, szólott hozzá enyelgő hangon rendszerető Benzénk, én például láttam egy bundát, ki bunda lét-tére is didergett!

— Hol? mikor? kérdezte a csavargó megmagyarázható érdeklődéssel.

— Hát biz az régen vaut! Még mikor — néhai Bunda János keményseprő uram »télviz idején« papucsba járt a sepregetni a kormos kürtöket! . . . .

(—cz.)

* Petőfi harci kardja. Nemrégiben közölték a lapok, hogy Petőfinek a szabadságharcban használt kardja Rickl Géza debreczeni nagykereskedő birtokában van, s hogy azt állítólag Rickl József Petőfittől 20 forinton vette. Most azt írja Kocsi Horváth Endre, 1848—49-iki honvéd huszárkapitány, Bem egykori hadsegéde, hogy tévedésnek kell a dologban lenni, mert a lánglelkű költő harci kardja a segesvári ütközetben eltört s a csataterén maradt. — Az esetet Horváth így mondja el: 1849 július 31-én ő és segédtsízt társa: Simonyi Simon Bem tábornok rendeleteinek közvetítéséből a tábornok felé visszatérőben lévén, Petőfit egy fa alatt találták, amint kardját megáldva, átadta Zeyk Domokos Mátyás-husár főhadnagynak, a kinek kardja megrepedt volt. Az átadás után a költő — a

hadsegédek amaz értesítésére, hogy az oroszok rövid időn megkezdik a támadást s így nagyon jó lesz, ha Petőfi az indulófelben levő társzekeréhez siet, — bucsut vévén tőlök, csakugyan a készülődő társzekerék felé indult. A támadás megindultával Bem tábornok Zeyk főhadnagyt egy hid megvédésére rendelte ki. Ő vitézül is harczolt, de kardja, melyet Petőfittől kapott, egy lapvágás következtében ketté tört. Mint-hogy pedig lova is meg volt már sebesülve s így a főhadnagy ki volt téve annak, hogy az ellenség kezébe kerül, ezt úgy előzte meg, hogy föbe lőtte magát. Petőfi Sándor ugyanez ütközet napján nyomtalanul eltűnt, Petőfi harci kardja tehát eltörve a harczterén maradt s így sem Rickl, sem más birtokában nem lehet. Hogy azonban a szabadságharci kiállításban látható kard Petőfiének más kardja leketett, azt Horváth kétségbe nem vonja.

* Egy „külön kiadás“ története.

Az alsgerundi járásbírósa előtt érdekes tárgyalás volt. Néhány héttel ezelőtt ugyanis Korneuburgban és Stockerauban sok ezer példányban terjesztettek volt a »Vorstadtzeitung« (a jelenlegi »Oesterreichische Volkzeitung«) egyik külön kiadását, mely azt ujságolta, hogy Stefánia trónörökösne egy egészen szűz fiugyermeknek adott életet. Természetes, hogy a hír nagy feltűnést keltett. Utána jártak a dolognak es kísült, hogy az egykori »Vorstadtzeitung« annak idején, midőn a főhercegnő lebetegedőben volt, azon esetre, hogyha fiugyermek születnék, e hírt tartalmazó külön kiadást készítet elő, mely azonban, minthogy a főhercegnő született, tárgyalanná vált és évek múltán mint makulatura került forgalomba. — Az illető papirkereskedő nőt jótalan kolportage miatt pénzbírságra ítélték.

* A Tisza pálinka. Mikor az emberek a denaturált spirituszt először megízagolták, azzal vigasztalták magukat, hogy azt legalább meg nem issza még a legjobban idomított tót sem. A tapasztalás azonban azt mutatja, hogy ez nagy tévedés volt: a denaturált spiritusz máris népszerű itallá lett s a jó drótos tótok lassankint úgy hozzászoknak, hogy egészen elfeledkeznek a régi arisztokratikus spirituszról. Az eredmény elvégre is mindegy, akár a Cliquot özvegyének, akár a m. kir. pénzügyminiszternek támogatásával rug be az ember. Mi több, isszák már a denaturált spirituszt nemcsak a tótok, de a magyarok is. Parasztjaink közt nem egyszer hallani ilyen beszédet: »Bizony, komám uram, adhatna még egy kortyot abból a Tiszapálinkából!« A nép humora tudniillik így nevezte el a denaturált spirituszt, arról a korszakról, melyben ez a nevezetes ital először megtermett. Tisza Kálmán aligha fogja megköszönni az apoteózisnak ezt a módját. Valamint a leghűségesebb mamelukok is aligha köszönnék meg, ha a Tisza-pálinkát tennék amolyan kötelező pártitallá, melyet a sereg markotányosnéi osztogatnak.

* „Jó bor, jó egészség!“ Azt mondja a magyar ember, hogy »jó bor jó egészség!« Tehát a jó bort teszi előre, mivel tudja, hogy a jó egészség sok mértékben összefügg példa rá: Szilassi. Ép azért, ki jó bort akar inni, illetőleg szereti az egészséget, hát csak menjen el a »kis pipába«, a melynek pinczéjébe a napokban olyan nagy hordó borokat vittetett le a mi »nemzetközi közkedveltségnek« örvendő derék Jánosunk, melynek jóságra nézve sincs párja a — Basahalmán belül.

* Szoknyás vasuti igazgató. Legkedvesebb a kademisták megnyerésére és jó kedvre hangolására közöljük az amerikai lapoknak következő, bájos »akadémista hölgyeinket« is bizonyára érdeklő hírét, hogy a pennsbory-harrisville-i vasutársaság igazgatói a társaság elnökévé Kimball Hattie asszonyt választották meg. Azt mondják, hogy Kimball asszony rendkívül jól érti az üzletet és a vasuti dolgokban nagyon járatos. Tehát csak bátorság, kitartás s szorgalom még mi nálunk is megnyílnak a reális pályák a nők előtt!

* **Kossuth völegény korából** egy érdekes levelét közli Kossuth Lajosnak a Nép-zászlója. A levél Boczkó Dánielhez van intézve s az ő hagyatékából került most nyilvánosságra. Pesten írta Kossuth e levelet Boczkóhoz, ki Orosházán lakott. Érdekes a levélnek ez a része:

» Kedves bátyám! Azon meleg baráti részvét, melyet régóta, de leginkább az inség s nyomorúság napjaiban, midőn mások az üldözöttnek hátat szeretnek fordítani, — magam s családom iránt Kegyedől tapasztalni szerencsém volt, kötelességemmé teszi kegyedet tudósítani, miképen életem nagy változásnak megyen elibe, minthogy ez év utolsó, vagy a jövőnek első napjaiban, — szeretett jegyesem, Meszlényi Teréz, kezével holdogga teend, én éldelleni fogom ama legtisztább örömeiket, — melyeket csak nyujthat életünk, a házi családi élet szelid, általam minden másnál szentebbnék, gyöngédebbnek tartott örömeit.

Egyéb magános vágyaim épp oly szerények, a minő erősek azok, miket mint polgár és hazafi keblemben hordozok. Ama magányos szerény vágyak mindössze addig terjednek, bár ne volnék kénytelen lelmi gondokkal küzdeni. Megvallom, nem minden aggodalom nélkül nézek a jövőndőbe, a mennyiben úgy látom, — nem igen akar szünni még a jó barátaim körében is azon félelem, mely peres dolgokat, ha reám bízna, csak azért, mert rám bizzák, el kellene veszíteniök. Már nyolcz hónapja hogy szabad vagyok s még alig akadt valaki, a ki magát ez aggodalmon tultenni merészli vala, — pedig önzésből s haszonvágyból mondom, az aggodalom egészen alaptalan, sőt ha valamit csakugyan gondolni kellene, inkább úgy áll a dolog, miszerint ne hogy az mondassék, hogy nevem miatt kapnak ügyfeleim kedvezőtlen ítéletet, inkább több figyelem fordítatik ügyeimre, csak azért, mert én védem.

Csupán ez az egy tekintet van, a mi házi életem kilátásait némileg felhősíti, — mert fáj tudni, miként, kérdések nélkül legyen mondva az ügyvédi pályán tehetnék annyit, mint akárki más, szorgalom és akarat is van bennem annyi, mint más akárkiben, s munkám még sincsen, vagy csak olyan van, a mely kötelességet okoz inkább, hogysem jövedelmezze.

E levél 1840. decz. 10-dikén kelt, abban az időben, mikor még Kossuth nem sejtette, milyen messze fogják őt sodorni az események attól az egyszerű ügyvédi irodától.

* **A debreczeni orvos-gyógyszerész egyesület** f. november hó 14-én d. u. 5 órakor saját helyiségében havi ülést tart, melyre a tagok ez uton is tisztelettel meghívattak. Az ülés főtárgya: Eszmecsere Debreczen város ivó vízzel ellátása tárgyában; előadó Dr. Csikos Sándor. Debreczen, 1891. November 9. Dr. Varga Géza egyt. elnök.

* **Anya nélküli gyermek.** Szerelem gyermeke. Olyan szép kis megenni való baba. Piros, pufók arcú. szőke haju, kék szeme mind mind szakasztott anyjé. S ez az anya oda tudta hagyni ezt a kis angyalt. Szegény volt. Kiadta gyermekét dajkaságba s nem bírta kifizetni a tartásdíjat. Egy nap azután eltűnt, ott hagyva gyermekét idegen kezek között. Az élesdi szolgabírótság körözteti Nagy Annát, az eltűnt anyát.

* **Öngyilkos vasuti tisztviselő.** Temesváron Leonhard Károly vasuti tisztviselő, akit általános derék, becsületes embernek ismertek, mert a felesége három hét előtt elhagyta, szombaton reggel öngyilkos kézzel véget vetett életének. Ugyanis hét órakor Leonhard kiment bizonyos helyre, — előbb azonban iskolába készülő gyermekeit össze-vissza csókolta. A gyermekek fél 8 órakor az iskolába mentek, és még a folyosón az atyjuknak bekiáltották, hogy kezét csókolják. Nyolcz órakor a 14 éves Sztiká Borbála nevű cseléd látva, hogy gazdája még mindig nem jön ki, nyugtalanodni kezdett és tanácsért Gatyér Antal házmesterhez fordult, ki Vok Mihály és Vas Ferencz munkások kíséretében felment az emeletre, és felhívására senki sem felelt, az ajtót betörték. Az ablakra akasztotta magát. Gatyér házmester végre az öngyilkost levágta,

de a halál már beállván, az életre hozási kísérlet eredmény nélkül maradt. Leonhard azelőtt Bogsánban állomásfőnök volt, de különféle rendtelenségek miatt Temesvárra helyeztetett át, de itt már nem állomásfőnök, hanem csak málhápnéztári kezelő volt. Leonhard neje mintegy 3 hét előtt hagyta el férjét. A szomorú esetről a szegény nőt táviratilag értesítették.

* **A Csokonai-kör ünnepe.** A Csokonai Vitéz Mihály szülőháza megjelölése alkalmából tartandó ünnepélyességek sorrendje a következő: Nov. 17-én kedden délután 3 órakor leplezik le az emléktáblát a kis-mester-utczai 1100. számú házon. A Csokonai-kör választmányának tagjai a kereskedő ifjak önképző körének egyleti helyiségéből vonulnak ki az elnökök, Vértesi Arnold vezetése alatt. A városi hatóság képviselője Simonffy Imre polgármester leendő. A főiskolai énekkar elnökével a »Tihanyi echót«, Vértesi Arnold a kör elnöke rövid, alkalmi beszédet mond, miközben leleplezik a táblát. Aztán a kántus éneklése után az ünnepély első része véget ér. Este 6 órakor kezdődik az ünnepélyesség második része, mely szinten érdekes és változatos leendő. A főiskolai- és városi dalárda énekel, többen felolvasást tartanak, Vértesi Arnold megnyitó beszédét, E. Kovács Gyula saját ódját fogja felolvasni, felolvasnak még Vértesi Gyula Szabolcska Mihály alkalmi költeményét, végül dr. Tüdős János egyleti titkár, egy monológot és még több más urak tudományos értekezéseket. A felolvasás után társas vacsora leendő Ezen ünnepélyes gyűlésen a kör tagjai nem fizetnek díjat, míg a nem tagok személyenként 1 frtot fizetnek.

* **Hazajáró lélek.** Egy közeli község lakosai, a hol ez az eset megtörtént, nem babonások. Nem hisznek se a fejletlen barát, se a garabonciás diák históriájában. — Haza járó lelket még még képzelni se tudtak mostanáig. Hanem mostanában fura egy históriát kezdtek rebesgetni a faluban. Öres hazugság nem lehetett, mert hisz a kisbíró is látta a tulajdon két szemével. De tegnap viradóra úgy a harmadik kaszálás táján a temető egyik sírhalmá mintha megmozdult volna. — Egy asszonyféle emelkedett ki belőle, neki dült a keresztnek s addig rángatta, míg ki nem jött a helyéből. Aztán a vállára vette s indult kifelé a temetőből, nagy lassan lépdelve, mint a lelkek szoktak. — A kisbíró keresztet vetett magára és hátat fordított a temetőnek, szaladt, szaladt lélekszakadva a templom ajtajáig és azt mondják, hogy piros hajnal hasadtáig ott hánnya magára a keresztet térdén állva. A községben egyszerre hire futott a hazajáró léleknek. A falu népe népe már 7 ó. betakarodott félelmében, csak a katonaviselt emberek közül akadt néhány, a ki a falu széléről leste a hazajáró lelket. Mindig keresztet czipelt, néha kettőt is. Már nyilvános istenimádást akartak tartani, mikor a csendöröknek az eset tudomásukra jött. Ezek a következő éjszaka megfogták a hazajáró lelket, özv. Szűcs Péterné személyében, a ki avval tette változatossá álmatlan éjszakáit, hogy a temetőből keresztet hozott haza. Reggel volt mindig, a mivel a kávét megfőzte.

* **Derecskei hírek.** Derecskén ma töltetik be a jegyzői állomás, melyre számos pályázó jelentkezett. A derecskei új városházat, mely már teljesen elkészült, decz. hó 12-én fogják ünnepélyesen felavatni. Az ünnepélyességre máris folynak az előkészületek.

* **Borzalmas halál a »spirituszos« pinczében.** Az Áron bácsi pinczéjébe nagy és sok hordó »spirituszt« Tiszti pálinkával vegyest, eresztettek le ma d. e. a napszamosok. Azonban közülök egyre, valami Miskolczi János nevűre, végzetes lett a hordó görgetés. — »Italos« volt egy kicsit az ember, legénykedett, nem vigyázott magára, rászaladt egy nagy »spirituszt«-szal telt hordó. Elűrtötte a szegény embert, kit megrémült társai összezuzott fejlel, holtan húztak ki a nagy hordó alól. Végre tehát részeges talvagasaink előtt van egy — nem élő — példa, kiről okulhatnak, mert ezt csakugyan az »spirituszt sanctus« vitte a halálba.

* **Virág Maris gyereke.** Apró kicsi szőszke istenteremtése a Virág Mariska gyereke. Alig öt hetes, akkora csak, mint egy tisztességes ruhakefe.

Hát azt a kis ruhakefényit rövidséget elhagyta az anyja. Elszökött világgá. S az asszony, akinél tartásra hagyta, ma a városházán kérdezgette az uraktól, nem tudják-e vajjon, merre csatangol a világban az az anya.

— Azaz, hogy dehogyan anya, kérem szeretettel — mondogatta magyarázólag s a kis gyerekekkel, akit a kezében tartott, beszélgetett hozzá, mondva, csak csendesesen — dehogyan anya is az ilyen . . . Oh, hogy hová szökött vajjon?

— Jaj lelkem, ha mi azt tudnók.

— Hát nem tudják?

— Nem bizony lelkem. Mert egészen más dolog az, ha teszem azt, bitangásba esett birka volna ez a gyerek. Azokról nagyon sok könyvet vezetünk.

— Oh, oh . . . mormogta az asszony szomoruan. — Itt a tél rajtam. Hogy legyen én ennek az anyja mostan?

Busan lépdelt kifelé a szobából.

Az ajtóból azonban visszaszólt:

— Különbben elfér ez is a többi közt . . .

* **A gourmandok a börtönben.** Nagy dárídó volt tegnap az »Eliseumban«. Katona urak mulattak a czivil népségekkel egyvelgest. Teljes tüdőjéből fújta a »trombitás« rézharsonáját, s dörgölgette az öreg brügös is toldozott-foldozott »bögőjét«, mely diszharmonikus zenét még változatosabbá tették, a brácsos, primás és czimbalmos czigányok rozoga hangszereinek siralmas nótái, melyekbe belevegyltek a tánczó legények vad kurjantásai is. Egy szóval nagy muri volt. Pannit, Sarit, Mária alaposan megugratták a hetyke buszárlégenyek. Hanem épen ez az üdvözítő tánc volt vesztőkre, a mennyiben a sok ugrálástól megéheztek. És a bőlgyek egy részének, meg az urak közül is egy pár huszárnak »gyenge liba pecsenyére« jött étvágya. Az egyik leány a hosszuhaju Jutka, tudott is egy helyet, hol a gazdasszony igen szép libákat hizlalt a hizlalóban. Elmentek tehát oda, de a libákat melyek »önkényes menesztetésök ellen« csak oly nemes hévvel tiltakoztak, mint capituliumi társaik egykoron felköltötték a házigazdájék figyelmét, kik szerencsésen el is csipték a libákat tolvajaikkal együtt. A gourmandokat, kiknek »gyenge libapecsenyére« fájt a foguk, a II. kerületi rendőrség letartóztatta.

* **Felhívás.** A bejelentési hivatal élethe léptetését megelőző népösszeírás 1891. december 5-től 15-ig fog megtartatni. — Mindazok — kik a város bel- és külterületén az összeírás eszközésére vállalkoznak — felhivatnak, hogy folyó hó 25-ig Körner Adolf tanácsnoknál a városházánál hivatalos órák alatt jelentkezzenek. Végül megjegyeztetik, hogy a város belterületén összeírók részére 10 frt jutalomdíj biztosítottatik. A város külterületén összeírók díjja az összeírás területnek megfelelőleg fog megállapittatni.

* **A gazdászok ismerkedési estélye.** Folyó hó 7-én tartotta a gazdász hallgatóság ismerkedési estélyét a Bikában.

Régi szokása a jövőndőbeli nemzetgazdákknak minden tanév elején összegyülekezni; hogy barátságot kössenek egymással, no meg hogy megismerkedjenek a Magyarfiuk hegedűjével és kisebb nagyobb mértékben a Fehér bácsi borával. A cél mindég elvan érve, különösen az utóbbinál. Aranyos pezsgő, jókedv quantum satis.

Ördög vigye a száraz fáját, honnan kerül ki belőle az a sok szép nótá?

Akaratlanul is eszébe jut az embernek a kisasszony népség s vele együtt a bál.

Jaj de tánczolhatnám de nincs kivel (most egyszer asszony nem volt a játékban.) Dehogyan nincs. Van pályatárs elég.

»Gyere collega tánczolni« s a zenétől neki lelkesült bundás gyerek (igy hívják az első éveseket) elkezdte czibálni . . . (oh fátum ekkor veszi észre) a tekintetes tanári kar egyik tagját. . .

A segély egyesület elnökévé Kenessey Antal választották, ő mondta az első közönyt Domokos Kálmán igazgató urra s a tanári karra.

Poharat emelt még Fráter István és Csiszár Béla.

A tanári kar tagjai közül Domokos Kálmán, Szücs Mihály és Czajlik István urak, továbbá Dr. Pallai Miklós ur intéztek buzdító beszédet az ifjúsághoz, melyek után vigan ütdtek össze a poharak. (Mint szemtanu megsgom: ugy éjfel felé néhány czuppanós csók is váltatott a felső és alsó parlament között.) Hangzott fáradhatatlanul a nóta:

*Debreczeni gazdász gyerek kipödri a bajuszát,
Megöleli, megcsókolja kökényszemü babáját.*

Mégcsak megölelheti akinek van kit, de már kipederni bajosabb dolog, ha nincs mit . . . az az hogy pardon! dehogynincs.

Még egy mars, aztán vége . . . megviradt.

A reggeli szürkületben felhangzik egy egy távoli dal végacordja:

*..... kökényszemü babáját,
..... kipödri a bajuszát!*

Cs. B.

* **Elveszett óra.** Vasárnap délelött nov. 8-án Miklós utcától Péterfia közepéig egy női arany czilinder óra, melyen egy értéketelen láncz volt, elveszett. A megtaláló kéréti azt a főkapitányságnál átadni, ahol kívánatra illő jutalomban részesül.

Asszonyunka.

Nagyon el volt keseredve egy éjjel Haragos Mátvás uram s ugyancsak szidta az eget, mig egymásután töltögette magába a bort s a zárórára teljesen el is készült az állapotával. Akkor kikerült az utcára s dajnázni kezdett valami régi nótát, a miben kevés a poézis, de az ő hite szerint sok az igazság. Az asszony, az asszony verve jó. Mikor már sok skandalumot csinált, a boltok lépcsőit emelgette ki a helyük-ből s botjával a czégtáblákat ütögette le a falról, egy rendőr erőt vett szerénységén s be-kisérte a városház egyik földalatti helyiségébe.

Reggel előállították, a mi annyit jelent, hogy bevezették a kapitány elé s megkérdezték a körülményeit rendőri stílusban.

— Miért viselte ugy magát az éjjel, mint egy ész nélkül való oktalan állat?

— Haragszik rám otthon az asszony — s én is megmérgeződtem.

— Aztán ezért az utcán kell ordítani?

— Otthon nem ordíthatok — kérem.

— Le kell verni a czégtáblákat?

— Nem verhetem le a feleségem kon-tyát.

A kapitány épen békülékeny hangulatban volt s meg is sajnálta a szerencsétlen embert, kinek ekkora nagy kereszt nyomta a vállát. Így szólott hozzá:

— Most az egyszer hazamehet, hanem ha még egyszer bekerül, kikapja az apait, anyait, ugy tudja meg.

— Köszönöm alasan, hanem nincsen ez egészen jól így.

— Miért?

— Vár am otthon az asszony.

— Hát aztán.

— Alázatosan megköszöném, ha tetsze-nék mellém adni egy rendőr urat, aki békit-gessen.

— Nem lehet az barátom.

— Miért nem instálom?

— Nem arra való a rendőr.

Az atyafi erre okoskodni kezdett.

— Kérem alassan, a rendőr arra való, hogy rendet csináljon. Ugy-e instálom? Már pedig nem lesz ám az én házamban rend, ha egyedül megyek haza. Verekedés lesz ott.

Végül is egy rendőrt adtak melléje, hogy hazakisérje s békitgessen ki az asszonynyal, ha érti a módját.

A Haragos Mátvás története itt elvész a szemünk elől, hanem annál szomorubbán kapaszkodik előtérbe a rendőr tragoediája.

Mikor visszakerekedett, olyan volt az arca, mint egy térkép. Tele volt körmölve mindenféle figurával s néhány hegység ugy kidom-borodott rajta, mint az öklöm.

A kapitány alig ismert reá, mikor jelen-tést tett a működéséről.

— Hát magának mi baja van, Bencze?

— Amint békitgettem, végig karmolászott az asszony.

— Ne busuljon, mindjárt beidézem hol-napra.

Bencze megijedt s hátraugrott, mintha már is háta mögött állana az ellenség.

— Ne tessék kérem, inkább elszenvedem, de ne hozzák ide többet.

Nem is idézték be Haragos Mátvásné, mert ha maga elé kapta volna a rendőrségi urakat, majd megtanította volna őket ember-ségre.

Haragos János pedig az napságtól kida-gadt arczezal, fölötött karral, nagyokat so-hajtvá sántikál az utcán.

Z.

Illyés Bálint választói közt.

— A »Debreczen« eredeti tudósítása. —

Illyés Bálint, a bárándi vál. kerület országgyűlési képviselője, kinek a sárréti köz-ségeken tartott beszámoló beszédéről annak idején szintén részletesen megemlékeztünk, Kósa Barnának, lapunk f. szerkesztőjének kísé-retében tegnap délelött érkezett De rec sk é re, hogy beszámoló beszédét megtartsa.

A derecskei határon, a nagy halom mel-lett, 24 válogatott lovaslegényekből — több-nyire kiszolgált huszárokból — álló bandérium, s számos választó várakozott, kiknek élén Papp János ev. ref. tanító üdvözölte a sze-retett, s várva-várt képviselőt. Szakadatlan él-jenzés közt vonult be a menet a városba, melynek lakossága a városháza udvarán gyűlt össze s itt Uray Gyula ev. ref. tanító mon-dott üdvözlő beszédet, fölkeréven a képviselőt beszámoló beszédének megtartására.

A díszes új városháza udvarán, több ezer főnyi hallgatóság előtt, általános lelkesedés mellett tartotta meg Illyés Bálint beszámoló beszédét, melynek tartama alatt gyakran föl-harsant az éljenzés. A választók rendületlen bizalmát Fodor Gábor kántor-tanító tolmá-csolta, s a derecskei függetlenségi és 48-as párt nevében fölkeréte Illyés Bálintot, hogy a jövőre is fogadja el ezen elvszilárd kerületben a jelöltséget.

A beszámoló után a derecskei tanítói kar (köztük az izraelita tanító is) tisztelettel Illyés Bálint előtt, s szónokuk Kiss Lajos tanár, arra kérte őt, hogy a tanítói nyugdíj-törvény revi-zióját sürgesse, illetve intézzen e tárgyban in-terpellációt a kultuszminiszterhez.

Délben 150 terítékű bankettet rendeztek a nagy vendéglő tágas termében, s a pohár-köszöntők csakhamar megeredtek Uray Gyula Illyés Bálindra, Illyés Bálint Derecske polgá-raira, Kósa Barna Derecske előjáróságára, Uray Gyula Fráter Barna főszolgabíróra, Fo-dor Gábor Kossuth Lajosra, Illyés Bálint a derecskei hazafias tanítói karra, Uray Gyula Illyés Bálindra, mint költőre, Csóré Sándor Kósa Barnára, Fráter Barna főszolgabíró a közügyekben való egyetértésre, Moravec Károly h.-bagosi segéd-lelkész a függetlenségi eszme győzelmére, Kósa Barna pedig az ősz Harangi Bálindra emelt poharat.

Ebéd közben felolvastattott Keszi Hajdu Lajos kisújszállási nyugalmazott tanárnak, la-punk veterán munkatársának (ki ezelőtt 50 évvel a ma már megszűnt derecskei gimnázium igazgatója volt) üdvözlő levele, melyre vála-szul Keszi Hajdu Lajoshoz a következő sürgöny intéztetett:

»Egy felszázad sem törölkötte ki az ön emléket sziveinkből. Üdvözlök a veterán tanárt Derecske polgárai.«

Ebéd után a bandérium és számos de-recskei választó, továbbá Fráter Barna főszol-gabíró kíséretében a szomszédos Tépe köz-ségbe rándult át Illyés Bálint, kinek zászlói a gyönyörű őszi verőfényben fennen lobogtak. Tépe határan zászló alatt 24 szép leány, ugyanannyi lovas legény, s számos választó várakozott. Először a lányok szónoka, azután Szöllösy János üdvözölte a szeretett képví-selőt, ki meghatva mondott köszönetet e derek magyar község lakóinak szív-emelő fogadta-tásáért.

A leányok az Illyés Bálint választási nó-táját dalolták, így vonult a menet a község-házhoz, melynek udvarán folytonos éljenzés

közt tartotta meg beszámoló beszédét, mely után Kósa Barna buzdította a népet a füg-getlenségi eszme iránt való hűségre, Szilá-gyi János pedig fölkeréte Illyés Bálintot, hogy a jövőre is fogadja el a beléje helyezett köz-bizalmat.

Több látogatást téve a községben, a füg-getlenségi olvasókört is fölkereste Illyés Bálint, melynek ő diszelnöke. Itt is elhalmozták a szeretetnek egyszerű, de őszinte jeleivel. A kör tagjai elővették a magukkal hozott kulacsokat, s a valódi szeretet és lelkesedés hangján kö-szöntötték fel diszelnöküket.

Tegnap este — a tépei bandérium által kísérve — visszatért Illyés Bálint Derecskére, hol az estét és éjszakát Zákány Lajos elv-társunk vendégszerető házában töltötte. A szí-ves házigazda szűkebb körü vacsorát rende-zett ünnepelt vendége tiszteletére. Ma reggel hagyta el Illyés Bálint Derecskét, s bevégez-vén választó kerületében fényes sikerű körut-ját, visszautazott Budapestre.

Adrienne és Én!

— Történet egy jelenésben. —

Bort ittunk, de sokat. Nagyon melegünk lett. Különösen neki forrongott valami az agya-ban. A »mieder« is elviselhetetlenül szorította.

— Ah ezt nem lehet kiállani kiállotta toporzékolva, a kis makrancos Adrienne.

— Nem-e? kértem én. Hát mit? . . .

— No — maga —! Bakficsnak mon-danám, ha leány volna! viszonzta.

— De hát mégis mi? faggattam én tovább.

— Hát a — mieder! válaszolta haragos pillantást vetve reám.

— Le kell vetni! tanácsoltam én.

— De hát hol? kérdezte ő.

— Hát a »kis kamrában!«

— Ott? De hátha valaki —?

— Kérem, kérem! Mit gondol? Én őrt fogok állani. Igen csak a testemen át juthatnak be kegyedhez! válaszoltam én meglehetősen al-pathossal.

— Jó! menjünk! . . .

Ő bement, és én — kint maradtam, hogy eleget tegyek a reám bizott bakteri sze-repnek.

— Kész van már? kérdeztem én kettőt-hármat köhintve.

— Még — nem? válaszolt Ő hasonló modorban.

— Uram Isten, hát mit csinál oly sokáig? Talán bemenjek segíteni? . . .

— Maga meglehetősen — merész kis-uracskám! mondta ő csipős hangon.

— Miért ne, mikor — ugy szeretem!

— Engem? . . . Sajnálom! De én magát nem szeretem!

— Ugy?! Jól van! Akkor én sem sze-retem —

— Mit? Kit? kérdezte a pajkos angyal ingerült hangon.

— Hát az — ajtót, mert — közöt-tünk van! . . .

Don Mauritius.

Irodalom és művészet.

Az aradi vértanuk albuma Oroszországban. Az »Aradi vértanuk albuma«, ugy látszik. Oroszországban is tetszik. Legalább a szent-pétervári »Heruc i Dosenc« orosz-szláv könyvkereskedés ismételve rendelt már belőle. A műszerkesztője, Varga Ottó ta-nár, elegett tett a rendelésnek s az orosz könyv-kereskedésnek nagyobb számú dísz példányt küldött.

TÖRVÉNYSZÉK

Sóvágó újabb pöre. Sóvágó Jánost csak minap mentette fel a kir. kuria a büd-szentmihályi rablógyilkosság vádjá alól s pén-teken már egy más ügyben foglalkozott a híres férfiúval, ki ellen huszonkét bünygyi vizsgálat foly addig le. Mintegy két év előt egy debreczeni rendőrt vert el Sóvágó s ebben testvére István, valamint Nyiry A. is segítségére volt. A debreczeni kir. törvényszék ezért hatóság elleni erőszak czímen 1—1 évi bör-tőnre ítélte őket. Ezt a kir. tábla is helyben

hagyta, a kir. kuria ellenben 3—3 évre emelte büntetésüket. Védők ekkor perujitást kért, ezt a kérelmet azonban úgy a debreczeni törvényszék, mint a kir. tábla elutasította, míg a királyi kuria helyt adott a perujitásnak s újabb végtárgyalás megtartását rendelte el.

Bonaparte Napoleon a — kir. táblán. Dr. Heil Fausztin a jövő héten érdekes illeték-kihágási ügyben fog referálni a kir. táblán. Az ügyben a vádlott nem csekélyebb ember mint Bonaparte-Napoleon, a ki azonban nem korzikai, de nem is hódító, ellenben becsületes esernyő-ügynök és fiemei.

CSARNOK.

A katona.

— Orosz elbeszélés. —

Fordította: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

(Folytatás.)

Ugy látta, mintha valami sötét árnyék sühant volna az ablak előtt. Majd úgy vélte, mintha a vihar vad zajából valami lönyerítés hangzott volna felé. Halálos félelemtől ösztönözve, az ajtóhoz rohant, kinyitotta, kilépett körültekintett. Kezdetben nem látott semmit sem, majd midőn szemei megszokták a sötétséget, pár lépés távolban egy bizonyos alakot, mely mellett egy szán körvonalai tüntek elő. Örült sietséggel rohant a járműhöz, remegő kezeivel lázasan motoszkált, keresgélte benne. De a réműlettől majdnem felsikoltott, mikor kezei egy férfi jéghideg arcát érintették meg. Megragadta vállainál fogva, megrázta erősen, de ez mozdulatlanul hevert.

A nélkül, hogy tudná, mit csinál, kihuzta a fagyos, merev testet a szánból s becipelte a szobába. A lámpa halvány világa épen ráesett Sidoritsch halott sápadt arcára, félig nyitott, megüvegesedett szemeire. Lázos hűvel gombolta ki a kabátját. A mell oly hideg volt, mint a jég és a szív megszűnt dobogni. Halgatva, szinte megkövült arczeval bámulta egy ideig férje arcát, majd összerázkódott és kirohant a szobából, ki a szánkához, melyet ismét — újból — átkutatott. Reszkető kézzel dobta a takarót a hóra, átkutatta a szénát, megapogatta az ülőhelyet, keresgélte a földön, de hiába, a szán üres volt. Mint valami őrjöngő rohant vissza a konyhába, Sidoritschot a vállánál fogva felrántotta. Kétségbeesetten rázta a holttestet.

— Hol van Olga? — kérdezte nyöszörgő hangon. Mit csináltál vele? . . . Te gonoszlelek! . . . Te gyilkos!

Sidoritsch örökre elnémult és midőn a test kicsuszott a gyöngye kezekből, fejével zuhant le a földre.

E koppanás fojtott, tompa zajára felébredtek a gyermekek is. Szemeiket a réműlettől tágra meresztették s úgy bámultak, majd atyjukra, ki nagy keservében, göresős rángatózások között zokogott.

A vihar változatlan erővel dühöngött tovább. Fekete felhők kavargtak az égen, borzalmas sötétségbe takarva az égboltozat fénylő holdját és csillagait. A hideg óráról-órára erősebb lett. Fagyasztó szél kavarta a szállongó havat.

Kint a szabadban, a mezőn, az országutól, mintegy 60 lépés távolságban emelkedett egy nagy, sötét, erős vasajtós és ablakos épület, mely az n. . . i gyalogezred ruha és fegyverraktára volt.

A nagy főkapu mellett kis fa-örház, mely előtt nehéz őrségi köpenybe beburkolózva, fegyverrel vállán lépkedett fel s alá a hóban az őr. Épen Artemii Sawatjeff volt a soros. Az elhagyatott mezőn, a sötét éjszakában és a vihar dühöngése között akarata ellenére is valami nehéz, ki nem magyarázható érzelm lepte meg.

Hat év alatt mily sokat állottam már őrségen — beszélt magához, hogy a szívére ne-

hezéd babonás aggodalmat tova üzze, s nyugalmat találjon — és ma utoljára vagyok itt. Isten mindig kegyelmes volt hozzám, bizonyára ma sem fog elhagyni.

Egy barátjára gondolt, a kit, mert elaludt az őrségen, egy fegyenc-zászlóaljhoz helyeztek át.

Egy másikat, mert pipázott, szintén ez a sors ért, végre egy harmadikat, mert egy kulcslyukról a hivatalos pecsét le volt törve, szibériai ólombányákba küldtek.

— Hála Istennek. — vigasztalta magát — már úgy sem tart soká. Még öt nap és az a komédiának vége.

Majd a távoli szülőföldről álmodozott. Jövőjére nézve varázsképeket festett maga elé. Ezen kedves gondolatokkal foglalkozva, a falhoz dült, fegyverét lábaihoz eresztette és rátámaszkodott. Kellemes bágyadság vett rajta erőt, nem volt képes gondolkodni. Azt álmodta, hogy a zöld gyepen heverész és a nyári nap sugarai melegítik. Majd atyja szikár, sűrű szakáltól környezett arca, villámlo sötét szemeivel tünt elő. Kutyájok örömtől nyihogva futott elébe. Majd megjelent a Malanja arca is, ki felől Sawatjeff azt álmodta, hogy már felesége.

Ekkor éles sikoly hangzott el füleihez. Felébredt álmaiból. Körültekintett. Most már tisztán kivett egy gyermeki, jajgató hangot. Keresztet vetett. Előre hajolt, hogy jobban lásson. Hiába való fáradság, a sötétől nem látott két lépésre sem. A szivigható sikoj tovább tartott.

— Mit tegyek? — kérdezte Artemii magától. — Elhagyjam őrhelyemet, hogy a gyermekeket felkereshessem?

De mi történnék akkor, ha e közben jönni talál felváltásomra az őrség és nem találnak helyemen? . . . Akkor bizonyára hadi törvényszék elé fognak állítani és szülőföldemet soha, vagy csak mint kiszabadult fegyenc fogom viszontláthatni.

És ki tudja, hogy az egyáltalában gyermek-e, s nem pedig gonosz ellenség cseljateka?

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde. November 7-én. Buza tavaszra 10.68 pénz 10.70 áru, őszre — — — — — pénz, — — — — — áru. — Tengeri 1892 máj. — jun. 6.13 pénz, 6.14 áru. Zab tavaszra 6.57 pénz, 6.59 áru, őszre — — — — — pénz, — — — — — áru. — Káposztarepeze aug.—szept. 14.60 pénz, 14.85 áru.

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

November 6.

a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Öreg nehéz (páronkint 300—400 klgon felüli súlyban) 43.—44.— 2) Öreg közép (páronként 300—400 klg. súlyban) 42.—43.— 3) Fialat nehéz (páronkint 320 klgon felüli súlyban) — — — — — 46.— 4) Fialat közép (páronként 251—320 klg, súlyban) 46.—47.— 5) Fialat könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban) 45.—46.— II. Magyar szedett: 6) Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) 43.—44.— 7) Közép (páronként 220—280 klg, súlyban) 42.—43.— 8) Könnyű (páronként 220 klgig terjedő súlyban) 42.—45.— III. Szerbiai: 9) Nehéz (páronként 260 klgon felüli súlyban) 44.—45.— 10) Közép (páronként 220—260 klg. súlyban) 43.—44.— 11) Könnyű (páronként 220 klgig terjedő súlyban) 42.—44.— Sertés létszám: novem. 5 napján volt készlet 127,815 darab. A hizott sertés üzletirányzata: változatlan. — Hizlalnivaló sertés — — — — —, malacz (4—11 hónapos korban) felhajtott 1026 drb.

Murok a kólika ellen. A kólika és végbéldugulás épp ősszel szokott a lovaknál leginkább feltűnni. Mint praeventiv szert ujabban a murok répát ajánlják a baj ellen. A murkot az esti takarmányozás után adjuk a lovaknak, mert ha reggel vagy délben nyujtanók, úgy legtöbbször megeszik, az értakarmányt meg ott hagyják. Épp ezért adjuk este is csak a rendes takarmányozás után. A murok répát azon frissen adjuk a lovaknak, a

mint levestől a talajból kihuzzuk, sőt e célra a murok kiszedése után is jó, ha egy darabot a földben meghagyunk. A murok elősegíti az emésztést, megkönnyíti a végbél kiürítését s így mint vértisztító hat.

Homok a lóistállóban. Lóistállóinkban állásnak vagy fahidlast vagy téglapadlót, vagy végül agyagdöngöletet használunk, mindezeknél azonban sokkal jobb a homok. A homokban a ló patája ki nem töredez, nem lesz porhanyó, mert állandóan nedves és hűvösen tartja, az istálló levegője egészséges, a homokban gázok nem fejlődnek, a homokkal kiméljük a patkót is, de a költséges fahidlast vagy tégtaburkolatot is mellőzzük, az istállót könnyen tisztán tarthatjuk s végül az így lóhugygyal átívódott homokot kitűnő rétrágyaképp használhatjuk. A homokállás készítésénél az ajtalaj ugyan nem sokat határoz, de mindenestre jó, ha egy arasznyi adagot döngölünk le s erre jó a homok 47—62 cm. magasságban, — minél több, annál jobb, — így 62 cm. réteg mellett elegendő a homokot évenként egyszer megújítani. A jászol felé legyen a homokrégteg valamivel magasabb, részint, mert ez a ló fekvésének leginkább megfelel, részint mert így könnyebben éri el a rácsot s nem lesz horpadt hátú a ló. A homokot 4 hetenkint egyszer új vékony homokrégteggel behintjük. A tökéletes desinfectio céljából jó még hetenkint némi gypszet vagy superphosphatot hinteni a homokra, hogy az elillanó ammoniakat lekössük, mivel egyuttal a homoktrágya értékét is emeljük.

Feljelős szerkesztő: **Kósa Barna.**

Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő, és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

JUTÁNYOS

szabott áron

kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL:

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK
Kasan, Flanell, Moldon,
Legujabb ruhadiszek,
FEKETE DIVATKELMÉK,
szines és fekete selymek,
Mosó velezek,
TÉLI HIMALAYA KENDŐK,
selyem- és haraszt-kendők,
Gyermek tricót-öltönyök,
Normal, gyapju és pamut

ALSÓ INGEK,
Ujjasok és nadrágok,
Téli harisnyák, keztyűk.

Az idén szép raktárt tartunk

BRASSÓI POSZTÓKBAN,
Takarók és lópokrócokban.

477 13

NYILT-TÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Azon baleset ellen biztosító bárczá-
nak, melyet boldogult férjem a **nem-
zetközi baleset ellen biztosító
társulat** főügynökségénél Eszéken vált-
tott, alig félévi életbeléptetése után fér-
jem hazatérőben ismeretlen tettes által
lesből orozva agyonlövetett.

Készítve érzem magamat ezen társu-
lat vezérügynökségének Budapesten, mely
a biztosított 5000 frt összeget
a leggyorsabban s a legpontosabban ke-
zeimhez szolgáltatva, úgy saját, mint gyer-
mekeim nevében legmélyebb hálás kö-
szönetemet kifejezni, nemkülönben a nem-
zetközi baleset ellen biztosító-társaságot
bármelynek is a legmelegebben s a legle-
kiismeretesebben ajánlani.

Ceralla (Slavonia), 1891. okt. 25.

486. 1-1. **Özv. Kerpner Jozefin.**

**SZÁLLITHATÓ
MEZÉI
VASUTAKAT**

**gazdasági, erdészeti és ipari czélokra legjobb kivitelben
jutányos árakon, továbbá:**

SCHLICK-féle mélyítő-
ÉS
EGYETEMES ACZÉL-EKÉKET
(SACH-rendszer)

jelentékenyen leszállított árak mellett szállít a

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
BUDAPESTEN.

341 30-9

Női munka

igen nagy választékban.

A hölgyek hasznos kedvteléséhez megjöt-
tek a legszebb montifumu előrajzolt

**asztalabroszok,
milieu, futó buffet-terítők,
TÁLCZA GESZTENYE TAKARÓK.**

Biztos színű mosható **himző-selyem,**
minden árnyalatban ajánlja:

Kardos László

475. **CZEGLÉD-UTCZA.** —2

NŐI DIVAT TEREM.

Kunz József és Társa
cégnél
DEBRECZEN.

Van szerencsénk a n. é. hölgy közönség
becses tudomására hozni, hogy a jelen

ősz és téli
évadra a

legújabb divatkelemék
dus választékban raktárra érkeztek,
melyekből kívánatra saját újonnan beren-
dezelt divattermünkben

női öltözékeket

minden igényeknek megfelelően szakkép-
zett erők által izlésteljesen és jutányosan
állítatunk elő.

Vászon, kész fehérmű és szőnyeg
nagy raktárunk
Menyasszonyi kelengyék

479
kiállításához teljes választékol nyujt.

☞ **SZÖNYEGEK,** ☜

függönyök, ágy- és asztal-terítők

☞ **nagy választékban** ☜

SZABÓ LAJOS FIAI
CZÉGNÉL.

A „DEBRECEZEN” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG

(Nagy-uj utca 1702. sz. Konrád-házban)

teljes új berendezéssel,

elvéllal mindennemű nyomtatványokat, n. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gysájsjelentések, bali- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeket
kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat sőt
a legizlésebb kivitelben és jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Új vállalatunkat, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legteljerjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECEZE N”,

a szintén elterjedt „**DEBRECEZENI HIRADÓ**” és a „**JOGI HETILAP**” is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába. —
Hirdetések a **Debreczen** ez. lapban a legjutányosabb árakon közölhetnek.

 Birosági nyomtatványok készletben vannak.